

Vertimai

STUDENTŲ VASAROS VERTIMO SEMINARAS

2010 metų rugpjūčio 20–22 dienomis Česlovo Milošo sodyboje Šetenuose, Kėdainių rajone, įvyko studentų vasaros vertimo seminaras. Jame dalyvavo įvairių filosofijos studijų pakopų studentai iš Vilniaus universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto, Kauno technologinio universiteto ir Warwicko universiteto (Didžioji Britanija). Buvo verčiamas amerikiečių pragmatizmo filosofijos klasiko Charleso Sanderso Peirce'o programinis 1878 metų tekstas „Kaip padaryti mūsų idėjas aiškias“ (*How to make our ideas clear*). Seminarą vedė vertimo patirties turintys jaunieji Lietuvos filosofai Kęstas Kirtiklis (VU / VGTU), Viktoras Bachmetjevas (VDU / KUL) ir šių eilučių autorius. Norintys dalyvauti studentai individualiai vertė tekstą ir iš anksto atsiuntė jį organizatoriams, o per seminarą kartu svarstė teksto vertimo galimybes, diskutavo ir tarėsi dėl terminijos, galutinio nuoseklaus ir vientiso vertimo varianto. Sudėtingas praktines vertimo problemas padėjo spręsti kvietinys lektorius, profesionalus vertėjas Laimantas Jonušys, 2009-aisiais pelnęs Šv. Jeronimo premiją už užsienio literatūros vertimus į lietuvių kalbą. Jis taip pat skaitė filosofinio teksto vertimo pagrindų paskaitas. Galiausiai suvienodintas ir suredaguotas vertimo tekstas buvo pateiktas „Problemoms“.

Studentų vasaros vertimo seminaro tikslas – įgyti teksto užsienio kalba akademinės analizės įgūdžių, išsiugdyti atsakingą ir kritišką požiūrį į vertimus, akcentuoti lietuviškos terminijos kūrimo svarbą, mokyti atitin-

kamos terminijos kūrimo principų, taip pat esminių akademinio teksto vertimo strategijų. Geriausias būdas mokytis vertimo yra praktinis, kai susiduriama su konkrečiais vertimo keblumais ir tuomet ieškoma atsakymų teorijos lygmeniu, o argumentuotai diskutuojant dėl galimų sprendimų išryškėja siūlomų strategijų silpnybės ir stiprybės. Taip seminare buvo spręstos praktinės vertimo problemos – kaip tekste atskirti techninius terminus, kaip, jei būtina, pateisinti nukrypimus nuo jau egzistuojančios vieno ar kito termino vertimo tradicijos, kaip apsispręsti dėl dviprasmiškų teksto vietų vertimo, kaip atrasti balansą tarp pažodinio ir sklendaus vertimo, ir kitos. Tam tikrų sunkumų kėlė nenusistovėjusi lietuviškos filosofinės terminijos (Peirce'o vartojami terminai *clear* ir *distinct*, ateinantys iš Descartes'o tekstų, neturi bendrai priimtų lietuviškų atitikmenų) bei viduramžių laikotarpio vardų trasliteravimo (Ramonas Llullas ar Raimondas Lulijus?) tradicija.

Tai buvo jau antrasis toks seminaras. Pirmasis vyko Šetenuose 2009 metų liepos 17–19 dienomis. Išverstas gruzinų filosofo Merabo Mamardashvilio tekstas „Paskaitos apie Antikos filosofiją“ (*Лекции по античной философии*). Seminarą ketinama rengti ir 2011 metų vasarą, jame bus verčiama ištrauka iš Thomaso Reido filosofinio palikimo.

Seminarą pagal Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programą finansavo Lietuvos mokslo taryba.

Vilius Dranseika